

**LIETUVOS ADVOKATŪRA
ADVOKATŲ TARYBA**

**S P R E N D I M A S
DĖL LĖŠŲ TVARKYMO DEPOZITINĖSE SĄSKAITOSE IR DISPONAVIMO
JOMIS TAISYKLIŲ APRAŠO PAKEITIMO**

2024 m. gruodžio 3 d. Nr. 647
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 50 straipsnio 5 dalimi, 60 straipsnio 2 dalies 26 punktu ir Lietuvos advokatūros įstatų 14.2.26. punktu, Lietuvos advokatūros Advokatų taryba **n u s p r e n d ž i a**:

1. Pakeisti 2012 m. sausio 19 d. Lietuvos advokatūros Advokatų tarybos sprendimu patvirtinto Lėšų tvarkymo advokatų depozitinėse sąskaitose ir disponavimo jomis taisyklių aprašo pavadinimą į „Lėšų tvarkymo depozitinėse sąskaitose ir disponavimo jomis taisyklės“ ir „Lėšų tvarkymo depozitinėse sąskaitose ir disponavimo jomis taisyklės“ išdėstyti nauja redakcija (pridedama).
2. Nustatyti, kad šis sprendimas įsigalioja nuo 2025 m. sausio 1 d.

Advokatų tarybos pirmininkas

Mindaugas Kukaitis

LĖŠŲ TVARKYMO DEPOZITINĖSE SĄSKAITOSE IR DISPONAVIMO JOMIS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lėšų tvarkymo depozitinėse sąskaitose ir disponavimo jomis taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja klientams ar tretiesiems asmenims priklausančių lėšų tvarkymo depozitinėse sąskaitose ir disponavimo jomis tvarką. Taisyklės parengtos, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo (toliau – Advokatūros įstatymas) 50 straipsnio 5 dalį, kuris numato, kad advokatų laikinai saugomos, bet kitiems asmenims priklausančios lėšos, apskaitomos atskirai ir laikomos advokatų depozitinėse sąskaitose. Šių Taisyklių tikslais depozitinės sąskaitos taip pat apima partnerystės pagrindais veikiančių advokatų, neįsteigusių juridinio asmens, ir advokatų profesinių bendrijų depozitines sąskaitas.

2. Šių Taisyklių nuostatos *mutatis mutandis* taip pat yra taikomos advokatų padėjėjams, įrašytiems į Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą, Europos Sąjungos valstybės narės teisininkams įrašytiems į Europos Sąjungos valstybių narių teisininkų teikiančių nuolatines paslaugas Lietuvos Respublikoje sąrašą ir trečiųjų šalių teisininkams, įrašytiems į Lietuvos advokatūros tvarkomą Trečiųjų šalių teisininkų sąrašą. Advokato padėjėjas, įrašytas į Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašą su advokatu (praktikos vadovu) dėl leidimo advokato padėjėjui atsidaryti ir prižiūrint advokatui (praktikos vadovui) naudoti depozitinę sąskaitą, taip pat dėl sutikimo naudoti advokato (praktikos vadovo) depozitinę sąskaitą, susitaria raštu.

3. Tvarkydami depozitinių sąskaitų apskaitą, Advokatai vadovaujasi Advokatūros įstatymu, šiomis Taisyklėmis ir kitais teisės aktais, įskaitant, bet neapsiribojant, teisės aktais, nustatančiais pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos reikalavimus, Lietuvos advokatūros advokatų tarybos patvirtintomis Taisyklėmis advokatams ir advokatų padėjėjams dėl Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo priemonių įgyvendinimo bei teisės aktais, nustatančiais tarptautines sankcijas.

4. Advokatui leidžiama priimti klientui ir kitam asmeniui (jeigu toks asmuo yra tiesiogiai susijęs su klientui teikiamomis teisinėmis paslaugomis) priklausančias lėšas, prieš tai nustatčius tapatybę ir kliento finansavimo tikslą, ir tik tada jeigu tai tiesiogiai kyla iš teisinių paslaugų teikimo sutarties ir jeigu depozitinės sąskaitos naudojimas yra aiškiai numatytas teisinių paslaugų teikimo sutartyje, papildomai įvertinus ryšį ir tikslą. Jei tokios lėšos gaunamos be žinios ar pažeidžiant nustatytus reikalavimus, arba gaunamas didesnis mokėjimas negu buvo numatyta, advokatas, įvertindamas galimus pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų pažeidimus ir riziką, privalo jas nedelsdamas, išskaičius pinigų grąžinimo išlaidas, grąžinti mokėtoju į tą pačią sąskaitą iš kurios buvo pervestos lėšos į advokato depozitinę sąskaitą. Depozitinė sąskaita negali būti naudojama klientui taikomų sankcijų, turto ar piniginių lėšų arešto ar kitam suvaržymui apeiti ar išvengti.

II. DEPOZITINĖS SĄSKAITOS ATIDARYMAS IR UŽDARYMAS

5. Advokatas privalo užtikrinti, kad klientų ar trečiųjų asmenų deponuotos lėšos būtų apskaitomos atskirai nuo kitų klientų, trečiųjų asmenų ar advokato asmeninių lėšų. Šiuo tikslu advokatas gali kiekvieno asmens deponuotas lėšas laikyti atskiroje depozitinėje sąskaitoje.

6. Depozitinė sąskaita atidaroma viename iš Lietuvoje licencijuotų bankų, kredito unijų,

Lietuvoje įsteigtų užsienio bankų filialų ar Europos Sąjungos valstybėse narėse licencijuotų bankų, turinčių teisę teikti finansines paslaugas Lietuvoje.

7. Esant lėšas deponuojančio asmens sutikimui, deponuotos lėšos gali būti laikomos užsienio valstybėje veikiančiame banke atidarytoje depozitinėje sąskaitoje, laikantis, be kita ko, šių taisyklių ir pinigų plovimo bei terorizmo finansavimo prevencijos reikalavimų.

8. Advokato depozitinė sąskaita nedelsiant uždaroma išbraukus advokatą iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo. Advokato padėjėjas nedelsiant uždaro depozitinę sąskaitą, jeigu jis yra išbraukiamas iš Lietuvos advokatų padėjėjų sąrašo arba tais atvejais, kai advokatas (praktikos vadovas) yra išbraukiamas iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo arba yra laikinai išbraukiamas iš Lietuvos praktikuojančių advokatų sąrašo. Advokatas ir advokato padėjėjas privalo užtikrinti, kad prieš depozitinės sąskaitos uždarymą visos joje buvusios lėšos, išskaičius iš jų pinigų grąžinimo išlaidas, būtų grąžintos (išmokėtos) jas deponavusiems asmenims ar kitiems asmenims, kuriems priklauso deponuotos lėšos.

III. DEPOZITINĖJE SĄSKAITOJE LAIKOMOS LĖŠOS IR JŲ PRIĖMIMAS Į DEPOZITINĘ SĄSKAITĄ

9. Depozitinėje sąskaitoje turi būti laikomos šios lėšos:

9.1. lėšos, gautos iš kliento ir (arba) iš trečiųjų asmenų kaip kliento bylinėjimosi išlaidų atlyginimas, kurių dalis priklauso klientui, o dalis – advokatui kaip užmokestis už jo suteiktas teises paslaugas, laikomos tol, kol šių taisyklių 16 punkte nustatyta tvarka advokatui priklausanti lėšų dalis nėra pervedama iš advokato depozitinės sąskaitos į advokato asmeninę sąskaitą;

9.2. kitos klientams ar tretiesiems asmenims priklausančios lėšos (pavyzdžiui, lėšos, įneštos pagal šių taisyklių 12 punkte nurodytą sutartį dėl sąlyginio lėšų deponavimo, kuomet advokatas atlieka piniginių lėšų, mokėtinų pagal sandorį, apmokėjimo kontrolę sutartyje dėl sąlyginio lėšų deponavimo nustatyta tvarka ir sąlygomis, taip pat klientų lėšos, skirtos žyminiam mokesčiui, valstybės rinkliavoms ar kitoms įmokoms, susijusioms su teisinių paslaugų teikimu, sumokėti klientų vardu).

10. Advokatas turi teisę įnešti į depozitinę sąskaitą savo nuosavas lėšas, tačiau tik tiek, kiek reikalinga sumokėti mokesčius ir įmokas, susijusius su mokėjimo operacijų atlikimu ir depozitinės sąskaitos aptarnavimu ir jeigu dėl to yra susitarta su klientu. Depozitinėje sąskaitoje negali būti laikomos jokios kitos advokato, jo šeimos narių, advokatų kontoros, jos darbuotojų ar trečiųjų asmenų, tiesiogiai nesusijusių su advokato ir jo teikiamomis teisinėmis paslaugomis, lėšos. Advokato depozitinė sąskaita negali būti naudojama jokių kitu tikslu, tiesiogiai nesusijusiu su teisinių paslaugų teikimu ir jokioms kitoms advokato veikloms, be kita ko, kaip tai yra suprantama pagal Advokatūros įstatymo 4 straipsnio 4 dalį ir 43 straipsnio 1 dalį.

11. Klientas ar kitas tretysis asmuo, norintis deponuoti lėšas depozitinėje sąskaitoje, advokatui pateikia savo tapatybę įrodantį asmens dokumentą (išskyrus, kai esamų klientų tapatybė buvo nustatyta anksčiau) / juridinio asmens kodą, taip pat, raštu nurodo sąskaitos, į kurią turėtų būti pervestos (grąžinamos) deponuotos lėšos, numerį, deponuojamų lėšų sumą ir valiutą, lėšų deponavimo pagrindą ir tikslą. Šių duomenų nurodymas (išskyrus asmens tapatybę įrodančio dokumento pateikimas) deponuojančio asmens (mokėtojo) mokėjimo įstaigai pateiktame mokėjimo nurodyme laikomas tinkamu informacijos advokatui pateikimu. Tais atvejais, kai į depozitinę sąskaitą lėšas nori deponuoti tretysis asmuo, advokatas privalo taikyti galimos kilti pinigų plovimo rizikos pagrįstą požiūrį (*risk based approach*), nustatyti trečiojo asmens tapatybę, jo naudos gavėją, įvertinti trečiojo asmens santykį su klientu, deponuojamų lėšų kilmę bei surinkti kitus, advokato vertinimu, reikšmingus duomenis pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijai užtikrinti.

12. Advokatas su lėšas deponuojančiu asmeniu (ir lėšų gavėju, pavyzdžiui, sąlyginio lėšų deponavimo atveju) gali sudaryti sutartį dėl lėšų deponavimo, kurioje būtų aptariamas lėšų

įmokėjimas į depozitinę sąskaitą, jų laikymo, naudojimo bei išmokėjimo lėšas deponavusiam ar kitam asmeniui pagrindai ir sąlygos, bei kitos sąlygos, neprieštaraujančios teisės aktų reikalavimams. Advokatas sudarydamas sutartį su lėšas deponuojančiu asmeniu dėl lėšų išmokėjimo kitam asmeniui, taiko pinigų plovimo rizikos pagrįstą požiūrį (*risk based approach*), nustato šio asmens tapatybę, jo naudos gavėją, įvertina deponuojančio asmens santykį su asmeniu, kuriam išmokomos lėšos, bei surenka kitus advokato vertinimu reikšmingus duomenis pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijai užtikrinti.

13. Advokatas, gavęs į depozitinę sąskaitą klientui ar trečiajam asmeniui priklausančias lėšas, privalo nedelsiant, tačiau ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas informuoti apie tai klientą ar trečiąjį asmenį. Advokatas privalo imtis pagrįstų priemonių, kad į depozitinę sąskaitą gautos klientui ar trečiajam asmeniui priklausančios lėšos būtų nedelsiant perduotos klientui ar trečiajam asmeniui.

IV. DEONUOTŲ LĖŠŲ TVARKYMAS, DISPONAVIMAS JOMIS IR APSKAITA

14. Advokatas, priėmęs saugoti deponuotas lėšas, kiek tai priklauso nuo advokato, privalo užtikrinti minėtų lėšų saugumą, apskaitą ir naudojimą lėšas deponavusio asmens nurodytam tikslui ir tvarka. Deponuotos lėšos negali būti naudojamos advokato(-ų) prievolėms ir įsipareigojimams vykdyti ar kitoms advokato, jo šeimos narių, advokatų kontoros ar jos darbuotojų reikmėms.

15. Įvykdžius sutartyje dėl lėšų deponavimo ar atskirame lėšas deponavusio asmens pavedime nurodytą pavedimą, susijusį su deponuotų lėšų panaudojimu, likusios lėšos, jei tokių yra, kartu su ataskaita apie lėšų panaudojimą nedelsiant, tačiau ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas, išskaičius pinigų gražinimo išlaidas, gražinamos lėšas deponavusiam asmeniui, pervedant lėšas į jo advokatui nurodytą sąskaitą mokėjimo įstaigoje.

16. Tais atvejais, kai į depozitinę sąskaitą įskaitomos šių taisyklių 9.1 punkte nurodytos lėšos, advokatas užtikrina, kad atitinkama įskaitytų lėšų dalis, priklausanči advokatui, būtų nurašyta nuo depozitinės sąskaitos ir pervesta į advokato asmeninę sąskaitą mokėjimo įstaigoje nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo lėšų įskaitymo į advokato depozitinę sąskaitą dienos. Likusios lėšų sumos atžvilgiu taikomos šių taisyklių 13 punkto nuostatos.

17. Jei tarp advokato ir šių taisyklių 6-7 punktuose nurodyto subjekto sudaryta sutartis, kurios pagrindu atidaryta depozitinė sąskaita, numato palūkanų už depozitinėje sąskaitoje laikomas klientų ar kitų trečiųjų asmenų lėšas mokėjimą, tokios palūkanos pervedamos asmeniui turinčiam teisę į šias lėšas, kartu su deponuotų lėšų suma, jei sutartyje dėl lėšų deponavimo nėra numatyta ar įstatymai nenumato kitaip.

18. Jei tvarkant depozitinėje sąskaitoje esančias lėšas klientui yra teikiamos teisinės paslaugos (pavyzdžiui, advokatas pagal šių taisyklių 12 punkte nurodytą sutartį dėl sąlyginio lėšų deponavimo atlieka išankstinių sąlygų, būtinų lėšų išmokėjimui iš depozitinės sąskaitos, įvykdymo kontrolę), už jas advokatui mokamas atlygis teisinių paslaugų sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Lėšas deponavę asmenys ar asmenys, turintys teisę į šias lėšas, taip pat atlygina faktines advokato išlaidas, susijusias su jų deponuotų lėšų (ar jiems priklausančių lėšų, jei lėšas deponavęs asmuo ir šių lėšų gavėjas nesutampa) tvarkymu (depozitinės sąskaitos atidarymo, jos aptarnavimo ir kt. faktines išlaidas), nebent teisinių paslaugų ar kita analogiška sutartis numatyta kitaip.

19. Advokatas privalo tvarkyti depozitinėje sąskaitoje esančių lėšų apskaitą. Laisvos formos apskaitos žurnale turi būti fiksuojamos visos į depozitinę sąskaitą įmokamos bei išmokamos sumos, įskaitant šių taisyklių 6-7 punktuose nurodytų subjektų mokamas palūkanas, bei lėšų balansas po kiekvienos iš minėtų operacijų.

20. Visi su lėšų deponavimu susiję dokumentai privalo būti saugomi Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo, Lietuvos Respublikos archyvų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

21. Advokatas negali būti laikomas atsakingu klientui už šių taisyklių 6-7 punktuose nurodytų subjektų veiksmus, susijusius su kliento naudai atidaryta depozitine sąskaita, ir (ar) šių subjektų nemokumą.
